

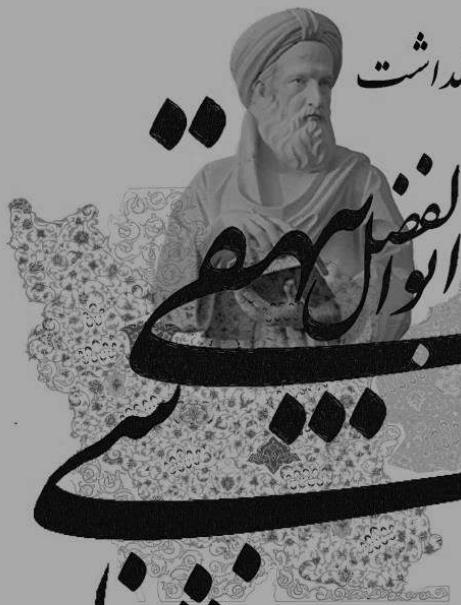
دانشگاه حکیم سنواری

شرفنامه

چکیده مقالات

دوازدهمین همایش بین المللی بزرگداشت

ابوالفضل
بیهاگی

و بارشاخت جایگاه

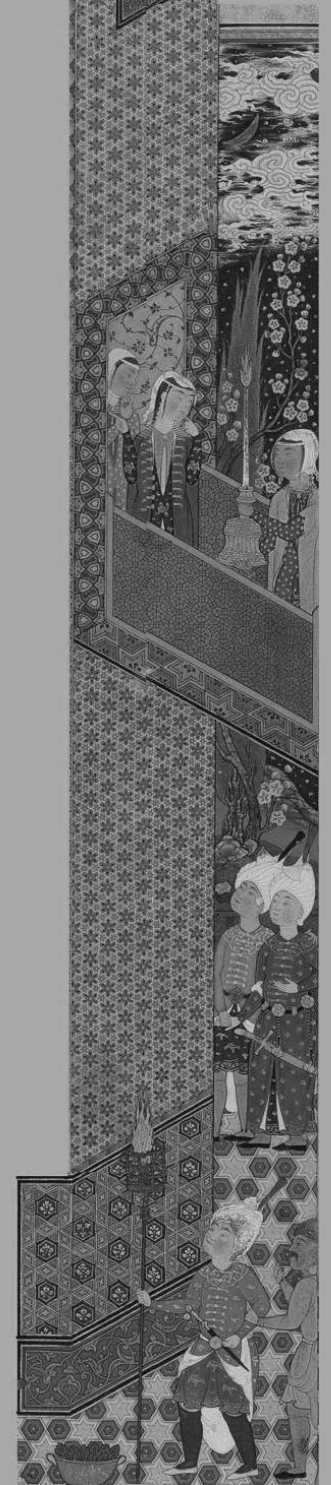
شرفار

12th. International Conference
in Honor of Abolfazl Beyhaghi

23 Oct 2022

اول آبان ۱۴۰۱

- تقویت تاب‌آوری شهری سبزوار با اتکا بر ایجاد موزه در حوزهٔ نثر
۶۹ علی صادقی منش
- واکاوی راهکارهای توسعهٔ روستای حارث‌آباد با بهره‌گیری از سرمایهٔ نمادین ابوالفضل بیهقی
۷۰ علی صادقی منش
- بیهقی، پدر ادبیت نثر پارسی (جایگاه ابوالفضل بیهقی در تطور نثر فارسی)
۷۱ علی صادقی منش
- نامه‌های پُرآن: بررسی سابقهٔ تاریخی فعل انداختن در نامهٔ ملطفه
۷۲ سیده فاطمه صانعی، محبوبه مباشری
- هنر بیهقی در انتقاد توأم با رعایت شأن سلطان
۷۳ قاسم صحرائی
- نمود علم بیان در تاریخ بیهقی
۷۴ محمدحسن صنعتی
- تاریخ بیهقی و هویت ملی
۷۵ یدالله طالشی، معصومه محمدنژاد، محمدجواد سام خانیانی
- بررسی عامل داستان‌وارگی در تاریخ بیهقی برای نگارش داستان کودک
۷۶ لیلا طبسی
- کاربرد واژه‌های مترادف در تاریخ بیهقی
۷۷ علیرضا عابدیان، رضا بهرامی تربتی
- بررسی روایت بیهقی دربارهٔ فرمانروایان آل فریغون جوزجان
۷۸ علی عباس‌آبادی
- بازتاب اندیشهٔ تقدیرگرایی در تاریخ‌نگاری بیهقی**
۷۹ مریم عزیزیان
- بررسی شخصیت حسنگ وزیر بر اساس نظریهٔ شخصیت یونگ
۸۰ نگار عضوامینیان، محدثه السادات رضایی
- جایگاه تاریخ بیهقی در شبه قارهٔ هند
۸۱ عظمی زرین نازیه
- مطالعات فرهنگی تاریخ بیهقی به منابهٔ یک متن تاریخی – ادبی هویت ساز
۸۲ سید علی علوی
- تأملی بر نظام اداری و تشکیلات سیاسی دورهٔ غزنوی بر اساس دیدگاه ماکس وبر
۸۳ فرزانه سادات علویزاده
- بررسی تپهای شخصیتی داستان حسنگ وزیر بر اساس الگوی تپشناسی انیاگرام
۸۴ فرزانه سادات علویزاده
- نثرهای تاریخی – ادبی، ادبیات و یا نادبیات؟
۸۵ مهیارعلوی مقدم
- احوال استبداد امیر مسعود غزنوی
۸۶ مجاهد غلامی
- بررسی و نقد شباهت احوال حسنگ وزیر و منصور حلاج بر اساس تاریخ بیهقی

بازتاب اندیشه تقدیرگرایی در تاریخ‌نگاری بیهقی

مریم عزیزیان^۱

دانشگاه فردوسی مشهد

اهمیت بازتاب مسئله قضا و قدر و مشیت الهی در مکاتب مختلف تاریخ‌نگاری اسلامی تا بدان جاست که هیچ محققى در حوزه تاریخ‌نگاری، نمی‌تواند آن را نادیده بگیرد. می‌توان این مسئله را در تاریخ‌نگاری مورخ بزرگی چون ابوالفضل بیهقی نیز دید. از این‌رو، نگارنده در صدد است با تحلیل متن تاریخ بیهقی به این پرسش پاسخ دهد که تفکر تقدیرگرا چه تأثیری در روش تاریخ‌نگاری بیهقی در شرح و بیان مسائل و حوادث مختلف داشته است؟ به سخن دیگر، هدف از این تحقیق تحلیل و تبیین انعکاس تقدیر و مشیت الهی در متن تاریخ بیهقی است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که بیهقی به‌رغم روش انتقادی و خردورزانه‌اش در تعلیل و علت‌یابی حوادث، گاهی از تبیین بازمی‌ماند و می‌توان مؤلفه تقدیرگرایانه را نیز در تاریخ‌نگاری وی مشاهده کرد. در واقع، اعتقادات شریعتمدارانه و سازمان فکری مذهبی بیهقی سبب نوعی نگاه و دیدگاه تقدیرگرایانه وی به تاریخ گردیده است. چنان‌که برخی جای‌ها به تحلیل نپرداخته و علت حوادث را به اراده خداوند مرتبط کرده‌است. استفاده از عبارات و جملاتی چون «والله اعلم بالصواب»، «قضا کار خود بکرد و هیچ درمان نیست»، «چه آن بود که قضا کرد ایزد دادار» حاکی از بازتاب این نوع نگاه بیهقی در تاریخ‌نگاری‌اش است.

واژه‌های کلیدی: تاریخ بیهقی، تفکر شریعتمدارانه، مشیت الهی، تاریخ‌نگاری اسلامی.

۱. استادیار تاریخ، دانشگاه فردوسی مشهد: maryamazizian@um.ac.ir